

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Geroji suaugusiųjų švietimo praktika Estijoje

Suaugusiųjų švietimo koordinatorių tinklas

Savivaldybių parama suaugusiųjų švietimui

Projekto IO#1, kurį parengė Estijos suaugusiųjų švietimo asociacija „Andras“

Turinys

Veiklos vykdytojas.....	3
Veiklos charakteristika, organizavimas, metodai.....	3
Nauda savivaldybei ir sunkumai įgyvendinant gerąją praktiką.....	5
Gerosios praktikos tvarumas, plėtra, rekomendacijos.....	5

Atsakomybės apribojimas.

Europos Komisijos parama šio leidinio kūrimui nėra pritarimas turiniui, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame esančios informacijos naudojimą.

Veiklos vykdytojas

Estijos suaugusiųjų švietėjų asociacija „Andras“ (AEAE „Andras“)

Veiklos charakteristika, organizavimas, metodai

Gerosios praktikos pagrindimas

Vienas iš pagrindinių suaugusiųjų švietimo populiarinimo tikslų – didinti suaugusiųjų dalyvavimą mokymėse visą gyvenimą ir remti žmonių sugrįžimą į švietimo sistemą per formalųjį ir neformalųjį mokymąsi. Tai yra ir pagrindinis „Andras“ asociacijos atgaivinto ir išplėto suaugusiųjų švietimo koordinatorių tinklo tikslas. Nuo 2000 m. šalyje veikia 16 suaugusiųjų švietimo koordinatorių tinklų – 15 apskrityse ir 1 Taline.

Pagrindinis koordinatorių tinklų Estijoje tikslas – informuoti suaugusiųjų švietimo veikėjus apie švietimo galimybes ir stiprinti bendradarbiavimą regionuose, t.y., apskrities savivaldybėse. Taip pat siekiama efektyviau informuoti suaugusiuosius apie mokymosi galimybes ir ugdyti palankų požiūrį į mokymąsi.

Šis pavyzdys pasirinktas todėl, kad tokia tinklu pagrįsta veikla pasiteisino ir kitos šalys galėtų perimti koordinatorių tinklų patirtį.

Tikslinė(-ės) grupė(-ės)

Organizatoriai/vykdytojai: asociacijos „Andras“ (AEAE „Andras“) darbuotojai.

Pagrindinis partneris: Švietimo ir mokslo ministerijos suaugusiųjų švietimo departamentas.

Gerosios praktikos turinys

Estija, nedidelė šalis, turinti 1,3 milijono gyventojų. Čia „visi pažįsta visus“ ir kiekvienas žmogus yra svarbus, todėl kiekvieno asmens dalyvavimas mokymėse visą gyvenimą yra nepaprastai svarbus. Estijos suaugusiųjų švietėjų asociacija (AEAE) „Andras“ atlieka svarbų vaidmenį skatindama ir motyvuodama žmones mokytis.

Tikslinė grupė yra visi Estijos gyventojai, pirmenybę teikiant žmonėms be specialios kvalifikacijos, turintiems žemesnį išsilavinimą, pasenusius įgūdžius. Nacionalinis tinklas, kurio padaliniai yra visose Estijos apskrityse, yra pagrindinis informacijos sklaidos kanalas (teikiantis informaciją apie mokymosi galimybes ir sąlygas, paramos priemones ir kt.). Kiekvienoje apskrityje (penkiolikoje apskričių ir sostinėje Taline) veikia regioninis suaugusiųjų švietimo paramos tinklas, kuriame aktyviai dalyvauja apie 350 žmonių. Tinklui savanoriškais pagrindais vadovauja koordinatorius, kurio pagrindinis darbas yra susijęs su suaugusiųjų švietimu. Regioniniai tinklai jungia suaugusiųjų švietėjus, vietos valdžios atstovus, Nedarbo draudimo fondą, mokymo ir karjeros konsultavimo centrus, bendruomenes, bibliotekas ir kitas organizacijas. Kadangi koordinatoriai atstovauja

įvairioms organizacijoms ir turi skirtingą patirtį, apskrities suaugusiųjų švietimo veiklos pobūdis priklauso nuo konkretaus koordinatoriaus veiklos srities.

Tinklo nariai skleidžia informaciją apie mokymosi galimybes, organizuoja Suaugusiųjų mokymosi savaitės (SMS) renginius apskrityje, koordinuoja geriausiųjų pripažinimą apskrities lygmeniu, renka ir skleidžia suaugusiųjų švietimo sėkmės istorijas, informuoja, pastebi, įtraukia, konsultuoja, teikia grįžtamąjį ryšį ir pan. Tinklo nariai sklaidos ir paramos veiklas vykdo „arčiau namų“, suteikdami suaugusiems galimybę mokytis kaimynystėje.

AEAE „Andras“ yra koordinatorių tinklo įkūrėja, ji vadovauja ir palaiko, reguliariai rengia susitikimus ir seminarus, skatindama koordinatorius stiprinti regioninį bendradarbiavimą. Be to, „Andras“, siekdama skatinti suaugusiųjų švietimą, taip pat koordinuoja regioninio tinklo narių bendradarbiavimą pagal regiono specifiką. Vyksta seminarai, konferencijos pedagogams, bibliotekininkams, suaugusiems besimokantiems ir kaimo lyderiams, renginių tikslas – skleisti informaciją ir dalytis patirtimi.

Pagrindinis renginys, skirtas suaugusiųjų švietimui, yra kasmetinė Suaugusiųjų mokymosi savaitė. Savaitės metu visose apskrityse vyksta įvairūs sklaidos renginiai, pvz., atvirų durų dienos švietimo įstaigose, mokymosi mugės, seminarai, trumpos mokymosi veiklos ir kt. Pastaraisiais metais regioninių paramos tinklų dėka Estijoje įvyko apie 1000 mokymų visą gyvenimą skatinančių renginių.

Vietos valdžios įsitraukimas, susidomėjimas ir parama suaugusiųjų švietimui vietos lygmeniu tolydžio auga. Savivaldybės skyrė patalpas renginiams, jų atstovai dalyvavo renginiuose bei gėlėmis ir dovanomis pagerbė aktyvius savivaldybės žmones. Atkakliomis koordinatorių ir „Andras“ asociacijos pastangomis išaugo vietos valdžios atstovų dalyvavimas tinkluose.

Viena iš mūsų koordinatorių Ivi Sark neseniai susilaukė Rapla apskrities pripažinimo. Ji 15 metų yra Rapla apskrities suaugusiųjų švietimo koordinatore ir daug ką apskrityje nuveikė. Rapla apskrityje yra keturios savivaldybės ir visos jos yra įsitraukusios į tinklą. Ivi Sark, kaip koordinatore, veikla buvo pristatyta vietos laikraštyje. Kaip teigia Ivi Sark, mokymasis teikia naudos visiems – save suvokiantis suaugęs žmogus yra geresnis kompanionas namuose, būdamas darbuotoju ar darbdaviu. Toks pripažinimas skatina naujiems veiksams.

Tinklams ir partneriams aktyviai bendradarbiaujant Estijos gyventojai buvo informuojami apie mokymosi galimybes. Suaugusiųjų švietimo skatinimas ir regioninis bendradarbiavimas pastaraisiais metais labai suaktyvino gyventojų dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą veiklose. Statistikos tarnybos duomenimis, 2020 m. mokymuose dalyvavo 17,1 proc. 25–64 metų amžiaus grupės suaugusiųjų. Padidėjimas yra reikšmingas, lyginant su 2007 m., kai dalyvavo tik 7 proc.

Gerosios praktikos organizavimas, metodai

Šiai gerosios praktikos veiklai organizuoti asociacija „Andras“ pasitelkė savo tinko narius, viešųjų ryšių įgūdžius. „Andras“ bent tris kartus per metus rengia tobulinimosi seminarus koordinatoriams ir moka jiems simbolinį metinį užmokestį.

Gerajai praktikai įgyvendinti reikalingi ištekliai

Į šią veiklą asociacija įtraukė 4 darbuotojus – projektų vadovą, projekto koordinatorių, finansų specialistą, projektų konsultantą bei 16 koordinatorių apskrityse.

Visos veiklos jau šešerius metus finansuojamos iš Europos socialinio fondo projekto „Suaugusiųjų mokymosi skatinimas ir mokymosi galimybių plėtra“.

Vienerių metų biudžetas visai tinklo veiklai, įskaitant Suaugusiųjų švietimo savaitę ir apskrities lygio Savaitės renginį, yra apie 50 000 eurų per metus.

Nauda savivaldybei ir sunkumai įgyvendinant gerąją praktiką

Pagrindinė nauda savivaldybei

Toks tinklas apskrityje arba savivaldybėje gali padėti informuoti apie suaugusiųjų švietimo galimybes bei ugdyti teigiamą požiūrį į suaugusiųjų mokymąsi.

Gerosios praktikos įgyvendinimo sunkumai

Apskrityje sunku rasti tinkamus asmenis, kurie koordinuotų apskrities tinklą, dėl to kyla sunkumų paaiškinti vietos valdžiai, kodėl savivaldybė turėtų dalyvauti tinkle pati bei kokią naudą ji gautų iš koordinatorių tinklo veiklos.

Gerosios praktikos tvarumas, plėtra, rekomendacijos

Gerosios praktikos tvarumo sąlygos ir plėtros galimybės

Savivaldybės turėtų įtraukti suaugusiųjų švietimą į savo plėtros ir veiksmų planus. Vietos valdžia turėtų planuoti išteklius taip, kad kiekvienoje savivaldybėje būtų darbuotojas, kuris rūpintųsi bendradarbiavimu suaugusiųjų švietimo klausimais. Asociacija „Andras“ savivaldybėms organizavo seminarus apie bendradarbiavimą su Švietimo ir mokslo ministerija bei Estijos miestų ir savivaldybių asociacija. Seminarų tikslas buvo supažindinti savivaldybių politikos formuotojus su vietinėmis suaugusiųjų švietimo problemomis ir skatinti juos labiau įsitraukti į šių problemų sprendimus. „Andras“ ilgalaikis tikslas – pakeisti Savivaldybių įstatymą, įtraukiant nuostatas, kad vietos valdžia būtų atsakinga ir už suaugusiųjų švietimo sritį.

Rekomendacijos gerosios patirties perdavimui

Jei jūsų šalis neturi suaugusiųjų švietimo koordinatorių tinklo, galite pradėti nuo suaugusiųjų švietimo suinteresuotųjų šalių žemėlapiu. Apskrityje ar savivaldybėje galite rasti lyderių, kurie galėtų aistringai imtis suaugusiųjų mokymosi temos. Taip pat svarbus savivaldybės ir kitų suinteresuotųjų šalių įsitraukimas.

Papildomi aspektai

Svarbu bendradarbiauti su vietos žiniasklaida, kad ji teiktų informaciją apskrities gyventojams apie mokymosi galimybes, mokymosi renginius, skelbtų informaciją apie konkursus, skelbiamus per suaugusiųjų švietimo savaitę.